

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 34718**Nom:** Patologia dental, odontologia conservadora i endodòncia I**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 12**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	3	Anual

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	Patologia dental, odontologia conservadora i endodòncia	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

LLENA PUY MARIA DEL CARMEN

MELO ALMIÑANA MARIA DEL PILAR

RESUM

La matèria "Patologia dentària, Odontologia Conservadora i Endodòncia I" és la primera part d'una matèria obligatòria localitzada en els cursos tercer i quart dels estudis de Grau d'Odontologia. Està inclosa en el grup de matèries específiques sobre patologia y terapèutica odontològica.

Es subdivideix en dos parts: patologia dentària i terapèutica odontològica conservadora, impartides de manera seqüencial i en la manera descrita, de manera que, una vegada adquirits els coneixements i les habilitats corresponents a la part de patologia dentària, s'inicien els continguts propis de la terapèutica, la qual es completa en el següent curs acadèmic. La superació de la matèria es requereix necessari per a passar a la segona part (la del 4rt. curs).

En la present matèria es comença el contacte amb la patologia de les dents, fonamentalment amb llurs manifestacions clíniques i amb els procediments necessaris per al seu diagnòstic. La preparació del camp operatori i l'ús d'instrumental bàsic y comú per a la terapèutica odontològica constitueixen una part important dels continguts de la matèria.

El/la estudiant adquirirà competències en el reconeixement clínic de la patologia dentària, especialment d'aquella més prevalent i en el tractament conservador bàsic de la mateixa.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

1206 - Grau Odontologia

Obligació d'haver superat prèviament l'assignatura

34704 - Biomaterials i ergonomia I

34705 - Biomaterials i ergonomia II

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana repassar els continguts de matèries relacionades, per exemple: anatomia dentària, histologia dentària, radiologia, patologia, materials odontològics i ergonomia.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Conèixer els biomaterials dentals: manipulació, propietats, indicacions, al·lèrgies, biocompatibilitat, toxicitat, eliminació de residus i impacte ambiental.

Conèixer els procediments i les proves diagnòstiques clíniques i de laboratori, conèixer-ne la fiabilitat i la validesa diagnòstica i ser competent en la interpretació dels resultats.

Conèixer i aplicar el tractament bàsic de la patologia bucodental més habitual en pacients de totes les edats. Els procediments terapèutics s'hauran de basar en el concepte d'invasió mínima i en un enfocament global i integrat del tractament bucodental.

Conèixer i usar l'equipament i la instrumentació bàsics per a la pràctica odontològica.

Determinar i identificar els requisits estètics del pacient i de les possibilitats de satisfer les seues inquietuds.

Fer i interpretar radiografies i altres procediments basats en la imatge, rellevants en la pràctica odontològica.

Identificar el motiu principal de consulta i la història de la malaltia actual. Realitzar una història clínica general del pacient i una fitxa clínica que represente fidelment els registres del pacient.

Identificar i atendre qualsevol urgència odontològica.

Manejar, discriminar i seleccionar els materials i els instruments adequats en odontologia.

Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.

Proporcionar un enfocament global de les cures orals i aplicar els principis de promoció de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.

Realitzar les radiografies necessàries en la pràctica odontològica, interpretar les imatges obtingudes i conèixer altres tècniques de diagnòstic per imatge que tinguen rellevància.

Realitzar procediments estètics convencionals des d'una perspectiva multidisciplinària.

Realitzar tractaments bàsics de la patologia bucodental en pacients de totes les edats. Els procediments terapèutics s'hauran de basar en el concepte d'invasió mínima i en un enfocament global integrat del tractament bucodental.

Realitzar tractaments endodòncics i aplicar procediments per preservar la vitalitat pulpar.

Reconèixer la normalitat i la patologia bucal, així com l'avaluació de les dades semiològiques.

Saber realitzar un examen bucal complet, incloent-hi les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció de referències clíniques adequades.

Tenir capacitat per elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada, sent competent en el reconeixement de les situacions que requerisquen una atenció odontològica urgent.

Tractar operatòriament els processos destructius i les lesions traumàtiques dentoalveolars.

Tractar traumatismes dentoalveolars en denticions temporal i permanent.

Valorar i tractar el pacient amb càries altra patologia dentària i ser capaç d'utilitzar tots els materials encaminats a restaurar la forma, la funció i l'estètica del dent en pacients de totes les edats.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. PATOLOGIA DENTÀRIA (23 Temes)

1.A.1.- Introducció a la Cariologia. Característiques nosològiques generals de la càries dentària. Bases per a la terapèutica de la càries dentària.

1.A.2.- Biofilms relacionats amb l'etiologia de la càries dentària.

1.A.3.- Elements de la dieta relacionats amb l'etiologia de la càries dentària.

1.A.4.- Alteracions estructurals dentàries en la lesió de càries.

1.A.5.- Interaccions entre els teixits dentaris i els fluïts orals.

1.A.6.- Manifestacions clíniques de la càries dentària. Bases per al diagnòstic. Pronòstic.

Diagnòstic bàsic: anamnesi i exploració (equipament i procediment sistemàtic).

1.A.7.- Diagnòstic radiològic de la càries dentària. Altres procediments diagnòstics.

1.A.8.- Creixement reactiu de la dentina o del cement.

1.A.9.- Processos neoforiatius dentaris.

1.A.10.- Processos de desgast de la dent produïts per àcids, per acció d'altres dents i per objectes estranys a la boca (erosió, atrició, abrasió dentàries i altres de semblants).

1.A.11.- Processos consumptius d'origen biològic: la resorció dentària.

1.A.12.- Anomalies en la morfodiferenciació dentària.

- 1.A.13.- Anomalies en la histodiferenciació dentària.
- 1.A.14.- Discoloracions dentàries.
- 1.A.15.- Patologia pulpar.
- 1.A.16.- Patologia periapical.
- 1.A.17. Clasificació de les lesions traumàtiques de les dents. Etiologia dels traumatismes dentaris. Epidemiologia. Diagnòstic en traumatologia dentària. Alteracions en el complex dentino-polpar. Complicacions periodontals. Reparació tissular.
- 1.A.18.- Fractures coronàries. Infracció. Lesions complicades i no complicades. Fractures coronoradiculares: lesions complicades i no complicades.
- 1.A.19.- Fractures radiculars. Pronòstic. Ferulització. Actitud terapèutica en funció de la localització i tipus de la lesió.
- 1.A.20.- Lesions traumàtiques de les dents con afectació periodontal. Concusió. Subluxació. Luxacions. Avulsió dentària. Reimplant. Lesions ósees y dels teixits no calcificats associades.
- 1.A.21.- Prevencio del traumatismes dentaris. Protectors bucals. Indicacions. Disseny. Ús. Tipus de protectors. Tècnica de confecció
- 1.A.22.- Complicacions dels traumatismes dentaris. Calcificació, necrosi, resorció, discoloració, anquilosi i repercussió sobre el desenvolupament dentari. Pronòstic de les lesions traumàtiques de les dents.
- 1.A.23.- Principis basics de la terapèutica dental conservadora. A l'àmbit ambulatori o de quiròfan hospitalari.

2. PATOLOGIA DENTÀRIA Continguts pràctics (preclínic i clínic)

- 1.B.1.- Registres clínics en la patologia dentària. Història clínica. Anamnesi i exploració visual. Exploració radiològica. Altres mètodes diagnòstics.
- 1.B.2.- Reconeixement i registre de la càries dentària. Establiment de la localització, extensió i complicacions. Simptomatologia y semiologia. Aplicació de diversos procediments diagnòstics.
- 1.B.3.- Diagnòstic clínic de la patologia dentària no infecciosa ni traumàtica. Aplicació de diferents procediments diagnòstics.
- 1.B.4.- Diagnòstic clínic dels traumatismes dentaris. Aplicació de diversos procediments diagnòstics. Establiment de un juí pronòstic i de un pla de tractament.

3. TERAPÉUTICA DENTÀRIA CONSERVADORA (23 Temes)

- 2.A.1.- La preparació del camp operatori dentari. Organització de l'entorn de treball preoperatori. Il·luminació. Aïllament del camp operatori: materials, instrumental i tècniques.
- 2.A.2.- Terminologia específica. Nomenclàtor dentari. Sistemes d'identificació dentària. Classificació de les cavitats. Parts d'una cavitat terapèutica. Concepte d'obturació.
- 2.A.3.- Instrumental manual de tall dentari en odontologia conservadora. Característiques i manipulació.
- 2.A.4.- Instrumental rotatori de tall dentari.
- 2.A.5.- Principis basics de la terapèutica dental conservadora. A l'àmbit ambulatori o de quiròfan hospitalari.
- 2.A.6.- Fases clíniques en la restauració dentària amb composite I. Selecció del color del composite.

Remoció de teixits danyats. Bisells, tipus i indicacions. Gravat àcid. Agents d'unió.

2.A.7.- Fases clíniques en la restauració dentària amb composite II. Inserció del composite. Polimerització. Acabat i polit.

2.A.8.- Tractament amb resines compostes en dents posteriors. Cavitats oclusals, vestibulars, oclus vestibulars.

2.A.9.- Tractament amb resines compostes en dents posteriors. Cavitats oclus proximals.

2.A.10.- Matrius en el sector posterior, tipus, mode d'ús i aplicacions

2.A.11.- Sistemes d'adhesió en odontologia conservadora I.

2.A.12.- Sistemes d'adhesió en odontologia conservadora II.

2.A.13.- Terapèutica conservadora amb resines compostes. Selecció del material.

2.A.14.- Tractament de lesions en dents anteriors amb resines compostes. Tipus de preparacions. Matrius per a composites en el sector anterior.

2.A.15.- Tractament de lesions en dents anteriors amb resines compostes. Selecció del color. Inserció del composite. Acabat i polit.

2.A.16.- Tractament de les grans destruccions dentàries en dents vitals per tècnica directa.

2.A.17.- Reconstruccions dentals per tècnica indirecta i semidirecta.

2.A.18.- Terapèutica conservadora amb ionòmers de vidre i altres materials bioinductors.

2.A.19.- Tractament de les grans destruccions dentàries en dents no vitals

2.A.20.- Terapèutica dental mínimament invasiva.

2.A.21.- Manteniment del tractament restaurador. Criteris de substitució o reparació de restauracions.

2.A.22.- Protocol clínic per al tractament de les lesions profundes de carícies I

2.A.23.- Protocol clínic per al tractament de les lesions profundes de carícies II.

4. TERAPÉUTICA DENTÀRIA CONSERVADORA Continguts pràctics (preclínic i clínics).

2.B.1.- Preparació de lequip i de linstrumental per al tractament dentari conservador. Adopció de postures de treball correctes.

2.B.2.- Selecció, denominació i ús clínic de materials i instruments.

2.B.3.- Ús dels recursos diagnòstics i establiment de plans de tractament dentari.

2.B.4.- Aïllament del camp operatori. Control de la salivació.

2.B.5.- Realització de tractaments restauradors dentals amb resines compostes.

2.B.6.- Ús clínic d' ionòmers de vidre i altres materials bioregeneratius.

2.B.7.- Collocació dobturacions temporals.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	52,00

Pràctiques odontològiques	65,00
Pràctiques a l'aula	3,00
Laboratori	60,00
Total hores	180,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	4,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	18,00
Estudi i treball autònom	50,00
Preparació de classes	26,00
Preparació d'activitats d'avaluació	22,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	120,00

METODOLOGIA DOCENT

La programació de la matèria es farà pública amb l'inici del mes de setembre, abans de l'inici oficial del curs. Açò facilita l'organització del temps i la possibilitat de preparar les classes (teòriques i pràctiques amb antelació).

Les classes teòriques, dues per setmana, s'impartiran de forma que es ressalten els aspectes pràctics dels continguts mitjançant imatges, presentació de casos clínics i explicacions de procediments diagnòstics i terapèutics. Es proporcionarà el corresponent recolzament bibliogràfic.

Les classes pràctiques tindran un component preclínic i un altre de clínic. El primer s'orientarà, durant la primera meitat del curs, cap a la patologia dentària, i la segona cap als continguts relatius a la terapèutica dentària conservadora, mitjançant el desenvolupament de les habilitats fent servir models de simulació. En les pràctiques clíniques es ficaran de relleu aspectes bàsics, com ara: l'entorn de treball, la història clínica, el reconeixement de la patologia més prevalent i l'ús de procediments diagnòstics: anamnesi, exploració dentària, radiologia, probes de vitalitat polpar i d'altres. Es començaran a fer tractaments dentaris senzills. Les pràctiques clíniques es faran en dues localitzacions: la Clínica Odontològica de la Fundació Lluís Alcanyís de la Universitat de València i en Unitats d'Odontologia d'Atenció Primària, en centres de Salut.

Abans que comenci el tractament dels pacients, l'estudiantat ha d'haver superat una prova d'avaluació on es requerirà tenir un coneixement bàsic dels procediments diagnòstics i terapèutics que realitzarà amb els pacients. Els qui no ho superin o no ho facin no podran tractar pacients com a operador, només com a assistent.

Al llarg del curs es faran tres seminaris de diagnòstic i tractament de la patologia del complex dentino-polpar, mitjançant l'exposició de casos clínics resolts, de manera que es puguin valorar de forma integrada els diferents aspectes clínics del cas.

Es fomentarà el treball en grup i la autoformació en el camp de la patologia i la terapèutica dentàries. Amb aquesta finalitat es faran treballs experimentals o de recerca bibliogràfica supervisades pel professorat i que seran presentats en públic junt als treballs desenvolupats en la matèria corresponent al quart curs. Amb aquest motiu s'organitzarà una jornada de presentació de treballs amb format de congrés, amb exposicions orals de 10 minuts seguides de un breu debat. Aquest acte es nomenarà com a Trobada Universitària de Patologia i Terapèutica Dentàries i hi participarà un/a professor/a invitat/da.

En tot el procés d'ensenyament-aprenentatge, s'incorporaran, dins de les possibilitats, les noves TICs. L'e-learning es farà mitjançant la plataforma d'Aula Virtual de la Universitat de València.

A tots els àmbits docents, es tindrà en compte la perspectiva de gènere i el respecte a la diversitat. Així mateix, s'incorporaran, en la mesura que sigui possible, els objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

AVALUACIÓ

1.- Examen escrit. 50 preguntes d'elecció múltiple.

fórmula $X = A - (E \cdot K)$, a la X és la puntuació obtinguda (corregint l'aleatorietat, A és el nombre de

ítems correctament contestats, E és el nombre d'ítems contestats incorrectament o no contestats i k correspon a $1/n-1$, i n és el nombre de distractors (5) L'aprovat se situa en $X=25$.

2.- Avaluació pràctica: avaluació continuada de les pràctiques. Farà una mitjana de la qualificació d'aquest amb la nota de pràctiques, el resultat constituirà el 90% de la

qualificació global.

Al llarg del curs es realitzaran, durant les classes teòriques proves, (sense avis previ) que es valoraran a la nota final amb un 10% que es valorarà a l'avaluació continuada del component pràctic de l'assignatura. També dins de l'avaluació pràctica s'inclourà la nota de la prova d'avaluació abans de l'inici de les pràctiques clíniques.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant compleix aquest requisit si hi ha assistit un mínim del 80% i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major.

El 10% restant serà la qualificació del treball presentat per a la Trobada Universitaria de Patologia i Terapèutica Dentals.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de realitzar les enquestes d'avaluació de tot el professorat daquesta assignatura.

BIBLIOGRAFIA

- Albers HF. Tooth-colored Restoratives. Principles and Techniques. 9th ed. London: BC Decker Inc. 2002.
- Andreasen JO. <http://www.dentaltraumaguide.org>.
- Brenna F, et al. Odontología Restauradora. Procedimientos terapéuticos y perspectivas de futuro. Elsevier. 2010.
- Fejerskov O, Kidd E. Dental Caries. The Disease and its Clinical Management. Oxford: Blackwell Munksgaard. 2ª Ed. 2008.

- Forner L, et al. Atlas de Patología Dental. Moncada: Servicio de Publicaciones UCH-CEU. 2004.
- Llena MC. Instrumental en Odontología Conservadora y en Endodoncia. Barcelona: Labor. 2008.
- Winkler R. Teoría y práctica del dique de goma. Barcelona: Mosby/Doyma Libros. 1994.
- Abate PF, et al. Adhesión en Odontología Restauradora. Ripano. 2ª Ed. 2009.
- Qualtrough AJE, Satterthwaite JD, Morrow LA, Brunton PA. Principles of Operative Dentistry. Oxford: Blackwell Munksgaard. 2005.
- Summitt JB, Robbins JW, Hilton TH, Schwartz RS. Fundamentals of Operative Dentistry. Quintessence Publishing. 3ª Ed. 2006
- Wilson NHF. Minimally Invasive Dentistry. The management of caries. London: Quintessence Publishing Co, Ltd. 2007.
- García Barbero J. Patología y terapéutica dental. Operatoria dental y Endodoncia. Elsevier. 2ª Edición. 2015.

- Andreasen JO, Andreasen FM, Anderson L. Traumatic injuries to the teeth. Wiley Blackwell.2019.
- Duran-Sindreu FS. Manual de Endodoncia. La guía definitiva. ISBN: 9788418706905. Editorial Edra. 2022
- Espona J, Queiroz L, Gagliani M, Roig M. INTRODUCCIÓN A LA ODONTOLOGÍA DIGITAL. ISBN: 9788418498374. Editorial Edra. 2021.

- - RECURSOS e-Salut:

ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería

[<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>]

- **Acces Medicina**

[https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]

- **Médica Panamericana**

[https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]